

⁸Én vagyok az ÚR, ez a nevem, nem adom dicsőségemet másnak, sem dicséretemet a bálványoknak. ⁹A régebbiek már beteljesedtek, most újakat mondok. Még mielőtt kibontakoznak, tudatom veletek. ¹⁰Énekeljete az ÚRnak új éneket, dicséretet a föld határáig, akik tengerre szálltok, és ami a tengert betölti, a szigetek és lakóik! ¹¹Zengjen a puszták és városai, a falvak, amelyekben Kédár lakik! Ujjongjanak a kősziklákon lakók, a hegytetőkön is kiáltozzanak! ¹²Dicsőítsék az URat, hirdessék dicséretét a szigetekeken!

Kedves Testvéreim!

Holnap lesz a magyar film napja. Egy új kezdeményezés ez, annak emlékére, hogy 1901. április 30-án mutatták be A táncz című, első magyar rendezésű némafilmet az Uránia Tudományos Színházban. Amikor a héten erről hallottam kíváncsi voltam, vajon milyen is volt ez film, de mint kiderült nem maradt fenn, csupán néhány fénykép, amelyek a forgatáson készültek a sajtó számára, és amelyek megjelentek a korabeli újságcikkekben. A filmből képek lettek, és 100 év távlatából már egy emléknapot is kell tartani, hogy egyáltalán volt valamikor egy film, ami az első volt. Igen, mert az elmúlt 117 évben sok minden történt, sok filmet készítettek, naponta akár többet is megnézhetünk, és még ki sem kell tennünk a lábunkat az otthonunkból, hogy megnézhesük ezeket. Magyar filmek ott vannak a legnagyobb filmes díjkiosztók döntőjében, több Oscar díjat is nyert. Hol van már az „A táncz”, amivel minden elkezdődött? Már meghaladtuk, ma már sokkal többet tudunk a filmről, ma már bárki készíthet filmet, bármikor, csak előveszi a telefonját...

Ahogy az ígéretekre készültem többször is eszembe jutott az első magyar film, illetve annak hiánya. Először, akkor, amikor a húsvétot követő vasárnapokon gondolkodtam. Pünkösdig minden vasárnapnak, minden hétnek van egy-egy kiemelt üzenete, amelyek a húsvéti örömhírből, Jézus feltámadásának tényéből merítenek. Az első az újjászületésről szól, amelyet a húsvéti hit okoz, majd szépen sorban: rácsodálkozás Isten irgalmára, szeretetére, az ebből fakadó örvendezés, majd az öröm következtében felszakadó ének, Isten dicsérete – így ez a mai vasárnap – majd jön még az imádság, és a könyörgés, a térdre hullás. Talán éppen a mai vasárnap ennek a sorozatnak a csúcspontja, ugyanakkor az az érzésem, hogy úgy vagyunk vele, mint az első magyar film kapcsán. Egy-egy kép megmarad a húsvéti örömhírből, de a „film” az már a múlté. Már sokkal fontosabb dolgok érdekelnek bennünket, mint ez a réges-régi történet. Ezt már meghaladtuk, lépünk tovább az aktuálisabb témák felé.

A mai ígérten kapcsán szintén eszembe jutott az első magyar film. A zsidó nép, akik Isten láthaták az Isten első „filmjét”, hiszen ők a bemutató részesei voltak, most a Babiloni fogságban már csak képeket őriznek. Képeket egy nemzetről, egy kiválasztott népről valamikor, egyszer Jeruzsálemben... rég' volt, tán igaz se' volt. Most már egészen más kérdések foglalkoztatják őket. Olyanok, amelyek sokkal aktuálisabbak. A film pereg tovább, nekik pedig ehhez a helyzethez kell alkalmazkodni. Persze néha azért nosztalgiával tekintenek vissza a régi időkre, amelyet még atyáik meséltek nekik. Egy templomról és egy Istenről, aki még a fáraó seregeit is legyőzte. Siratóéneket énekeltek az elpusztult Jeruzsálem miatt, és szinte alig vették észre, hogy Isten újratorogatta a filmet velük, azaz a prófétáin keresztül felvette a kapcsolatot a fogságba hurcolt zsidó néppel. A mára kijelölt szakaszunk előtt ezt olvassuk Ézsaiás prófétánál: ³A megrepedt nádszálat nem törí össze, a füstölgő méceszt nem oltja ki,... ⁶Én, az ÚR, elhívtalak az igazságért, én fogom a kezedet. Megőrizlek, és benned ajándékozom meg szövetségemmel népem, világosságommal a nemzeteket. ⁷Nyisd meg a vakok szemeit, hozd ki a börtönből a foglyokat, a fogházból a sötétben ülőket!

Isten szabadítót küld. És ez a szabadítás felett érzett öröm ki kell, hogy fakadjon az emberből, erről szól alapigénk:

⁸Én vagyok az ÚR, ez a nevem, nem adom dicsőségemet másnak, sem dicséretemet a bálványoknak. ⁹A régebbiek már beteljesedtek, most újakat mondok. Még mielőtt kibontakoznak, tudatom veletek. ¹⁰Énekeljete az ÚRnak új éneket, dicséretet a föld határáig, akik tengerre szálltok, és ami a tengert betölti, a szigetek és lakóik! ¹¹Zengjen a puszták és városai, a falvak, amelyekben Kédár lakik! Ujjongjanak a kősziklákon lakók, a hegytetőkön is kiáltozzanak! ¹²Dicsőítsék az URat, hirdessék dicséretét a szigetekeken!

A még fogságban élők megláthatják az Úr szabadítását, és énekekkel dicsőíthetik az Urat. Kicsit talán furcsa lehet, hogy még a szabadítás előtt hállaadó énekekre szólít fel Isten. Amikor ezt olvastam, eszembe jutott, egy hasonló élményem: a váci fegyházban tartottunk bibliaórát az elítélteknek, amikor az egyik rab elkérte a gitárt, és egy Istent dicsőítő éneket, egy igazán örömmel átítatott éneket kezdett énekelni, amibe a többiek is becsatlakoztak. Az utcára néző ablak nyitva volt, és valaki bekiabált: minek örültök? A kérdésre nem a kérdezőnek, hanem nekünk válaszoltak az elítéltek. Isten szabadításának. Volt, aki azt mondta, hogy annak, hogy itt van, a börtönben, mert különben sosem ismerte volna meg Jézus Krisztust.

Örömtől sugárzó arcok, és örömmel átitatott énekek a börtönben, mert Isten megszabadította őket. Nem a megérdemelt büntetéstől, hanem a bűnük végső következményétől. És igen, lehet ennek örülni.

A zsidó nép a saját bűne miatt került fogságba. És ott Babilon folyói mellett is felhangozhatott az Isten dicséret. Mert Isten megígérte a szabadítót.

A zsidó népet a szabadítás ígérete is olyan örömmel töltötte el, amelyben hangosan énekelve dicsőítették az Istent, mindazért, amit tenni fog.

Amikor a gyerekeknek mondtuk, hogy ma délután családos hétvégére megyünk, akkor Hanga ugrálni kezdett és saját kis dalocskát költött, amelyet énekel is, kifejezve ezzel örömét: Meeegyünk a Balatonra, ott lesz a Nóri is...

Nyilván ezt egy felfokozott várakozás is követi, amelyben óránként legalább egyszer elhangzik, hogy mikor megyünk már?

Isten Jézus Krisztusban elküldte a szabadítót. Azt a szabadítót, akit Ézsaiás is megígért. Nekünk már nem kell előre reménykednünk, mi már felszabadultunk, a szabadulás biztos tudatában énekelhetnénk, zenghetnénk a dicséretet.

Mégis sokszor nem ezt tesszük. Miért nem?

Azért mert elfelejtjük. Elfelejtjük, mint az első magyar filmet. Mert nem foglalkozunk vele. Mert nekünk sokszor elég csak egy-egy képkocka. Nekünk elég Jézusból az, amire éppen akkor szükségünk van. Amikor szomorkodunk vigasz, amikor bűneink terhelnek bocsánat, amikor elfáradunk megnyugvás. Pedig, ha egyben látnánk ezt a filmet, akkor ez annyira lelkesítene, hogy nem tudnánk visszatartani az örömünket.

Lelkesültség. Az oltár előtti igében arról hallhattunk, Jézus arról beszélt a tanítványainak, hogy ő elmegy majd, de elküldi maga helyett a pártfogót, a Szentlelket, aki majd igazán és teljesen megismerteti a tanítványokkal Jézust. Mert igen, ők ott voltak mellette, látták, tapintották, érezték mégsem ismerték igazán. Ezt jól mutatja az, ahogyan a feltámadása után viselkednek, egészen addig, amíg pünkösd napján meg nem kapják a Szentlelket. A bizonytalanságból bizonyosság lesz, a dolgok a helyükre kerülnek. Én úgy képzelem ezt el, mint amikor a kirakós darabkái, amelyeket Jézus földi életét látva összegyűjtöttek, egyszeriben összeállnak egy egészé. Vagy, hogy eredeti példánál maradjak, a képek összeállnak filmmé. És ennek hatása meglátszik rajtuk. A tanítványok mennek, és hirdetik, mennek és nem félnek semmitől és senkitől. Még az életük sem drága. Tegnap elém került egy 3. század eleji írás a keresztyénekről: „Mindenkit szeretnek, mindenki üldözi őket. Félreismerik őket, elítélik őket; halálra adják őket, de életre támadnak. Szegények és sokakat gazdagítanak; mindenben szűkölködnek és mindenben bővelkednek. Gyalázzák őket, és a gyalázatban megdicsőülnek; káromolják őket, és megigazulnak. Szidják őket, és ők áldást mondanak. Megalázzák őket, és ők tiszteletet tanúsítanak. Jótevők, akiket gonosztevőkként büntetnek; amikor megkínózzák őket, örvendenek, mint akik életre támadtak.”

Amikor ezeket a sorokat olvasom, akkor újra és újra rádöbbenek, hogy sokkal többet kellene imádkozni, sokkal többet kellene Isten igéje körül lennem, sokkal többet kellene Jézussal lennem. Kihaszználva az alkalmas időt. Míg még van időm arra, hogy én is ilyen lehessek.

És nem olyan, aki csak a maga filmjét forgatja. Vissza kell térni az eredetihez, az elsőhöz. Jézus mondja a Jelenések könyvében: nincs meg már benned az első szeretet. Emlékezzél tehát vissza, honnan estél ki, térj meg, és tedd az előbbiekhöz hasonló cselekedeteidet,

A húsvét örömhíre csak akkor marad meg, ha mi, akik meghallottuk újra és újra visszatérünk hozzá, megőrizzük és tovább adjuk. Nem csak egy-egy képkockát belőle, hanem az egész filmet. Ahogy a tanítványok Lelkesedése, azaz Isten Szentlelkével való betöltekezése sokakhoz eljuttatta az evangéliumot, úgy kell nekünk is betöltekezni a Szentlélekkel és hirdetni: Jézus halálát és feltámadását, bizonysgot tenni szeretetéről, építeni a testvéri közösséget megbocsátással és önfeláldozó szeretettel.

Számomra az éneklés összefügg az Isten dicséretével. Én azért tanultam meg énekelni, mert szerettem volna énekléssel dicsőíteni az Urat. Cantate vasárnapján, az éneklés vasárnapján: ¹⁰*Énekeljétek az Úrnak új éneket, dicséretet a föld határáig...* hogy eljusson minden emberhez ne csak néhány képkocka, hanem az egész film, hogy valóban és igazán megismerhesse ez a világ az értünk önmagát odaadó Istent.